

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.195/2022/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Sziklai Ügyvédi Iroda (felp. képvis. címe, ügyintéző: dr. Sziklai Tamás ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (felp. címe) felperesnek – a dr. képviselői ügyvéd (alp. képvis. címe.) által képviselt **Alperes1** (alp. címe) alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei és egyéb követelés tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 22.M.70.013/2022/10. számú ítéletével szemben a felperes által 12. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 143.000 (száznegyvenháromezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Mf.31.256/2021/6. számú végzése alapján lefolytatott új eljárásban, a 2022. június 7. napján hozott ítéletével 700.000

forint sérelemdíj és a késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2000. szeptemberétől állt az alperes, illetve az alperesi jogelőd alkalmazásában oktató, egyetemi docens munkakörben, határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban. 2019. augusztus 1-jétől az kar2 Tanszéknek oktatója volt. Az alperes egyetemi életében aktív és szakmailag elismert oktatóként vett részt, 2015. május 24-től 4 évre, majd 2019. május 29-től ismét 4 évre az alperes szenátusának teljes jogú tagja volt. Továbbá 2018. október 25-től 3 évre a kar1 on a bizottság tagja és a Kari Tanács teljes jogú tagja volt 2019. május 27-től 4 évre. A felperes az kar2 Kari Tanácsában 2019. augusztus 1-jétől szavazati jogú tagként vett részt. Az alperes a 2019. novemberi teljesítményértékelésére is figyelemmel a 2018/2019. tanévben végzett munkája elismeréseként 2019. november 28-án 1.001.000 forint összegű juttatásban részesítette a felperest.

[3] 2019. november 5-én polgármester neve (budapesti) kerületi polgármester a Községi Média közösségi oldalán egy bejegyzést tett közzé, amely egyebek között az központ (a továbbiakban: AK) egyik elemzőjének, elemzőnek politikai tárgyú írására vonatkozott. Ehhez fűzött a felperes kommentet, a következő tartalommal: „Ez az központ az a hely, ahol meg az alapszakos diplomájukat sem megszerzett „elemzők” osztják az okosságot a propaganda médiában. Igaz, legalább csinosak. Vajon milyen funkcióik vannak még? :D”. A felperesi komment kapcsán levelezés indult meg és többen kifogásolták a megjegyzését. Ezt követően a felperes egy magyarázó kommentet írt, melyben a csinos nőkkel kapcsolatos korábbi megjegyzését a képernyőképes megjelenéssel magyarázta. A felperes tisztázó üzenetét követően további üzenetek érkeztek, ezek között volt olyan, aki határozottan sérelmezte a felperes megnyilvánulását a női nemre vonatkozóan ugyanakkor volt olyan vélemény, amelyik tisztázottnak tekintette a felperes kijelentését a magyarázat révén.

[4] A weboldal címe weboldalon „Összeszedte minden férfiasságát polgármester vezetékeve és felp. vezetékeve, majd megalázták az központ elemzőjét, elemzőt” címmel értékelték a felperes Községi Média bejegyzését. Ezt követően 2019. november 7-én a felperes a saját Községi Média oldalán egy bejegyzést tett közzé, mely szerint: „Sokkal jobban járnának ezek a szerencsétlenek a központ "alkalmazásában", ha keresnének maguknak egy tisztességes állást és nem csinálnának hülyét magukból nyilvánosan, amit utána életük végéig nem mosnak le magukról. Jó, persze, akkor lehet, hogy nem lenne (annyi) pénz, tévé-szereplés, „szakmai” (pfff) kapcsolatok, amerikai utazás stb. stb., de legalább nem égetnék el magukat ilyen istentelen lélekkufárok szolgálatában (...).” A felperes üzenete tartalmazta továbbá, hogy: „Viszont kedves kiadvány neve meg központ-os fiúk, ha kurvát akartok, ne elemzől női mivoltát vegyétek elő – elég, ha belenéztek a tükörbe.”

[5] 2018. november 18-án az alperes rektora érdemtelenégi eljárást kezdeményezett a felperessel szemben, melynek indokául a közelmúltban tanúsított olyan magatartásra hivatkozott, amely esetlegesen alkalmas a Alperesről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: Nketv.) 16/D. § (2) bekezdése szerinti érdemtelenég megállapítására. A rektori levél azt

tartalmazta, hogy a felperes a Községi Médiaon több nyilvános posztot és kommentet is írt, ebben elemzőt és az őt foglalkoztató AK-t erőteljes kifejezésekkel illette. A rektori levél idézeteket is tartalmazott a felperes 2019. november 5-i és 2019. november 7-i kommentjéből. Ezekből azt a következtetést vont le, hogy elemzőnek a külső megjelenésével összefüggésben egyéb funkciókat is tulajdonított a felperes, amelyeket az illetőnek a munkahelyén be kell töltenie. Ezzel azt sugallta, hogy ellenszolgáltatás fejében jut szakmai megbecsüléshez. Azon túl, hogy ez a konkrét személy becsületébe és emberi méltóságába gázol, egy általános, a női nemmel kapcsolatos attitűdöt jelez, olyan sztereotípiát fogad el igaznak, miszerint a csinos nők alapvetően nem a szellemi képességeik, hanem testi adottságaik, szolgáltatásaik révén jutnak munkához, illetve tudnak előrelépni. Ez az egyenlő emberi méltóság jogának negligálása, ami az alperesi egyetemen nem elfogadható. A rektori levél kitért arra is, hogy docens a Karonlak docense az alperes oktatója, egyben az AK elemzője is. Az AK elemzőjére vonatkozó felperesi megjegyzés tehát a saját kari munkatársára is vonatkoztatható, ezáltal az egyetem egészére is rossz fényt vet, mivel lényegében azt állítja, hogy „nyilvánosan hülyét csinálnak magukból, „ha kurvát akarnak...elég, ha belenéznek a tükörbe” és hasonlók.

[6] 2019. december 2-án a felperes részletes válaszelevelben reagált a rektori tájékoztatásban felvetett kérdésekre, vitatta az eljárás elrendelésének a jogalapját, az érdemtelenség fennállását, az alperes jóhírnevének megsértését, mindezekre tekintettel a vizsgálat megszüntetését kérte. 2019. december 2-án a rektor által felállított vizsgálóbizottság meghallgatta a felperest, aki a levelében foglaltakat szóban is előadta. Egyéb észrevétel, kérdés a meghallgatás során nem hangzott el. A vizsgálóbizottság ezt követően jelentést készített, majd a rektor 2019. december 6-án felmentéssel megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát az Nktv.) 16/B. § (1) bekezdés b) pontja és 16/D. §-a alapján.

[7] A felmentés indokolása szerint a felperes olyan magatartást tanúsított, amely az egyetem által képviselt értékrenddel összeegyeztethetetlen. „... az egyik legismertebb közösségi médiafelületen több nyilvános, a női nemre vonatkozóan lealacsonyító, az egyenlő bánásmódot és emberi méltóságot, becsületet sértő posztot és kommentet is írt”. A lefolytatott vizsgálatra is utalva a felmentésben az alperes azt állapította meg, hogy a felperes nyilvános hozzászólása szerint a nők alapvetően nem a szellemi képességeiknek, hanem egyéb testi adottságaiknak köszönhetően tudnak munkához jutni, illetve előrelépni a munkahelyükön. A sztereotíp és gyalázó megjegyzések, az általuk közvetített nézetek nem egyeztethetők össze az egyetem által képviselt, az emberi méltóságot és a nemek közötti egyenlőséget megbecsülő és tiszteletben tartó értékrenddel. A felperes – köztudottan - az egyetem alkalmazásában álló oktató, Községi Média médiafelületen közzétett kijelentései súlyosan sértik az alperes jóhírnevét. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 8. § (3) bekezdése alapján kifejtette, hogy a munkavállaló nem gyakorolhatja a véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jóhírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető módon. A felperes nagy nyilvánosság előtt tett kijelentései mindezekre tekintettel érdemtelenséget eredményeztek.

[8] 2019. december 7-én az alperes közleményt juttatott el az MTI-hez, amely a felperes nevének feltüntetésével azt tartalmazta, hogy a közösségi médiában a közelmúltban tett és nagy sajtónyilvánosságot kiváltó bejegyzései ellentétesek az emberi méltósághoz való

jog és a nemek közötti egyenjogúság követelményével, az ehhez kapcsolódó értékrenddel. Mindez egyetemi polgárhoz méltatlan és elfogadhatatlan.

[9] Ezt követően a felperes az kar2 munkatársainak közös levelezőlistájára írt levélben tájékoztatta a munkatársakat az elbocsátása előzményeiről, erre a levélre reagált 2019. december 7-én egyetemi tanár1 egyetemi tanár. Levelében egyebek között azt állította, hogy a felperes „szexista megjegyzéseket visz az érvelésébe”, a női és férfi nemiséggel kapcsolatos előítéletes gondolkodásra hivatkozva a levél írója egyetértett az alperesi intézmény reakciójával. 2019. december 7-én az alperes rektora is levelet írt a belső levelezőlistára, melyben értékelte a felperes jogviszonya megszüntetésével kapcsolatos körülményeket. Egyebek között a felperesi bocsánatkérés helyett alkalmazott magyarázkodás hiteltelenségét állította, az egyetem értékrendjében jelenlévő, az egyenlő emberi méltóság és a becsület védelméhez kapcsolódó értékek alapján. Ezt követően a rektor megszüntette a levelezőlistás kör e-mail küldés lehetőségét az kar2án.

[10] 2019. december 11-én a szenátusi ülésen a rektor ismertette a jelenlévőkkel a felperes jogviszonyának a megszüntetését és annak indokait. Megállapította, hogy a nyilvánosságra került mondatok nyelvtanilag félreértelmezhetetlenek és negligálják, tagadják az egyenlő emberi méltóság alapvetését. 2019. december 10-én került sor az kar2 Kari Tanácsának ülésére, ahol szintén tájékoztatást kaptak a résztvevők a felperes jogviszonyának a megszüntetéséről és körülményeiről.

[11] Az elsőfokú bíróság a fenti tényállás alapján vizsgálta az alperes által kibocsátott felmentés jogellenességét. A megismételt eljárásban bizonyítást folytatott le továbbá az egyenlő bánásmód megsértése, a joggal való visszaélés és a felperesi személyiségi jogok megsértése kapcsán előterjesztett 3.000.000 forint sérelemdíj megalapozottsága körében.

[12] Az elsőfokú bíróság a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 7. § (1) bekezdés, 8. § (1), (2), (3) bekezdés, 9. § (1), (2) bekezdés, 56. § (1), (2) bekezdés, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 2. § (3) bekezdés, a 30. § (1), (2) bekezdés, továbbá az Nketv. 16/B. § (1), (2) bekezdése és 16/D. § (1), (2), (3), (4) bekezdése, továbbá az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 2. §, 4. §, 5. §, 7. § (1), (2), (3) bekezdése, 8. §, 19. § (1), (2), (3) bekezdés, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:5. §, 2:42. § (1), (2), (3) bekezdése, 2:43. §, 2:44. § (1), (2), (3) bekezdése, 2:45. § (1), (2) bekezdés, 2:52. § (1), (2), (3) bekezdés, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 1., 1/a., 2., 6. pontja, továbbá 23. § (1), (2) bekezdése és 26. § (1), (2) bekezdése alapján értékelte a megismételt eljárásban a keresetet, melyet kisebb részben talált alaposnak.

[13] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.256/2021/6. számú végzésére utalva a felmentés indokának valósága, okszerűsége és az érdemtelenségi eljárás jogszerűsége körében további bizonyítást nem folytatott le. Kifejtette, hogy az Nketv. 16/B. § és 16/D. §-ában meghatározott érdemtelenségen alapuló felmentés egy speciális jogviszony megszüntetési mód, a Alpereslen foglalkoztatott közalkalmazottak vonatkozásában. A jogszabályi rendelkezésből egyértelműen következik, hogy a jogviszony megszüntetésének ez a módja kifejezetten a törvény felhatalmazásán alapul, vagyis az nem sértette a Kjt. 30. §-ában meghatározott rendelkezéseket, mivel egy speciális jogviszonyra, tartalmaz további rendelkezéseket.

[14] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperes által lefolytatott érdemtelenségi eljárással összefüggő eljárási jellegű kifogásokat. Hangsúlyozta, hogy a Kjt., az Mt. és az Nketv. sem rendelkezik arról, hogy az érdemtelenségi eljárás lefolytatáshoz belső eljárási rend kialakítása szükséges. Ennek hiányában is jogszerű volt az eljárás, mivel az arra vonatkozó és az Nketv. 16/D. § (4) bekezdésében meghatározott rendelkezéseket az alperes megtartotta. Ennek részeként a döntés meghozatala előtt lehetőséget biztosított a felperesnek a döntés alapjául szolgáló körülmények megismerésére és arra is, hogy védekezését előadja, bizonyítékait előterjessze. Ezt a peradatok egyértelműen alátámasztották, hiszen 2019. november 18-án a rektor írásban értesítette a felperest, hogy pontosan milyen tárgyban indít vele szemben érdemtelenségi eljárást. Konkrétan megjelölte a Közösségi Média közösségi oldalon elhelyezett két, a munkáltató által sérelmezett kommentet és tájékoztatta a felperest arról, hogy ezt miért tartja vizsgálandó megnyilvánulásnak. A felperes mindezek következtében tudomással bírt a vele szembeni eljárás tartalmáról, indokáról, továbbá lehetőséget kapott az érdemtelenségi eljárás során a védekezése előadására.

[15] Az érdemtelenségi eljárásban eljáró bizottság kizárólag azt a két kommentet vizsgálta, amelyeket a rektor az eljárás kezdeményezésekor megjelölt. A felperes tisztában volt a vele szemben folytatott eljárás tartalmával, hiszen a 2019. december 2-i nyolcoldalas védekező irata éppen ennek ismeretében készült, a felperesnek lehetősége volt tehát az előzményi indokokat megismerni. A vizsgálóbizottság meghallgatást is tartott, ahol a felperesnek módja volt az álláspontját kifejteni. Az a körülmény, hogy a vizsgálóbizottság jelentését nem kézbesítették a felperesnek, nem érintette a felmentés jogszerűségét és az érdemtelenségi eljárás lefolytatását sem kérdőjelezte meg, mivel ez egy olyan döntéselőkészítő irat, amely megismerését a jogszabály nem írta elő. Ezen kívül a felmentésnek nem kellett tartalmaznia semmilyen reflektálást a felperes érdemtelenségi eljárásban tett nyilatkozataira.

[16] A felmentés konkrét indokát, vagyis az érdemtelenséget megalapozó magatartást illetően az elsőfokú bíróság az Nketv. 16/B. § és 16/D. § (1) bekezdésére utalva kifejtette, hogy az érdemtelenség indoka kizárólag a közalkalmazott magatartásában vagy munkavégzésében megnyilvánuló bizonyítható tény lehet. Az alperes ezzel összefüggésben a Közösségi Média bejegyzést jelölte meg, mint az érdemtelenséget megalapozó felperesi magatartást, amelyek tekintetében nem volt vitatott, hogy azok a felperestől származtak.

[17] Szükséges volt értékelni az érdemtelenység fogalmát is, mely kizárólag az alperesnél foglalkoztatott közalkalmazottak vonatkozásában értelmezhető olyan magatartás, amelyet a munkahelyen, vagy munkahelyén kívül tanúsít az érintett és azzal az őt foglalkoztató egyetem hírnevét súlyosan sérti. Mindezek alapján azt kellett értékelni, hogy a felperes munkahelyen kívül tanúsított magatartása – az általa írt két kommentekkel – súlyosan sértette-e az alperes jóhírnevét.

[18] Ennek értékelése körében az elsőfokú bíróság részletesen kitért az Emberi Jogok Európai Bíróságának ügy neve ügyben hozott ítéletére azzal, hogy a munkavállaló véleménynyilvánításának szabadsága és a munkáltató jóhírnevéhez fűződő jogának szembenállása esetén milyen szempontokat kell figyelembe venni. Értékelni kell a közlés természetét, a szándékát, a munkáltatónak okozott hátrányt és a munkáltató által alkalmazott szankciót. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes által megfogalmazott Közösségi Média-bejegyzések nem voltak közérdekűek, azoknak nem volt ismeretterjesztő tartalma, ezért kiemelt védelem nem illette meg őket. A felperes második kommentje annyiban tért el, hogy konkrétan az alperesnél dolgozó egyetemi oktató kollégájára is vonatkozott – docens1re –, aki a kommentekben megnevezett központ részére is végzett munkát. A közlés természetét, a munkáltatónak okozott hátrányt és az alkalmazott szankciót illetően az elsőfokú bíróság figyelembe vette és fokozott súllyal értékelte, hogy az alperes speciális helyzetben van a felsőoktatási rendszerben.

[19] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kommentek kapcsolatba hozhatóak voltak az alperesi egyetemmel, mivel a felperes Közösségi Média oldalán egyértelműen fel volt tüntetve, hogy az alperes kötelékében dolgozó egyetemi oktató. Ebből viszont az következett, hogy a felperes által tett kijelentések kapcsán az alperesre nézve is hátrányos társadalmi megítélés alakulhatott ki. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság az Nktv. általános indoklására hivatkozva elfogadta, hogy az alperes oktatóival és hallgatóival, azaz polgáraival szemben magasabb, illetve többlet elvárások érvényesülnek. Ez összefüggött az alperes speciális felsőoktatási szerepével és az ott tevékenykedő tanulók, oktatók társadalomban betöltött sajátos helyzetével. Ez indokolta az érdemtelenység intézményének bevezetését is, kifejezetten ezen oktatási intézmény esetében. A fokozottabb elvárásokat alátámasztották tanszékvezető és tanú2 tanúvallomása. Ugyanakkor az alperes Szervezeti és Működési Szabályzatának foglalkoztatási követelményrendszerben is azt tartalmazza, hogy minden foglalkoztatott kötelezettsége magatartásával hozzájárulni az egyetem jóhírnevének megőrzéséhez, növeléséhez. Ez a hozzáállás és magatartás az elsőfokú bíróság álláspontja szerint rendkívül pozitív példamutatásban kellett megnyilvánuljon, az egyetem oktatói és hallgatói esetében is.

[20] A bíróság vizsgálta, hogy a felperes személye és az alperes között megállapítható volt-e a Közösségi Média kommentek esetében egy közvetlen kapcsolat. Releváns körülménynek találta, hogy a felperes Közösségi Média oldalán általa sem vitatottan feltüntette munkáltatóként az alperest. Tény, hogy a felperesnek több mint 9.000 követője, kedvelője volt. Ez nagy nyilvánosságnak minősült, akik előtt ismert volt, hogy a felperes az alperes kötelékében tevékenykedő egyetemi oktató. Az is megállapítható volt egyes kommentek kapcsán, hogy egyetemi oktatóhoz méltatlannak találták a felperes bejegyzését. Mindezek alapján megállapítható volt a közvetlen kapcsolat a felperes személyén keresztül a

sérelmezett komment és az alperes között. Ebből pedig levonható volt az a következtetés, hogy az alperest közvetlenül érintették a felperes bejegyzései.

[21] A felperesi nyilatkozatok értékelése körében a bíróság kifejtette, hogy azokat nem a felperes által közölni kívánt tartalom irányából, hanem abból a szempontból kellett megítélni, hogy közöltek az olvasó hogyan és miként érthette. A sérelmezett kommentek kapcsán a reakciókból levonható volt az a következtetés, hogy alapvetően félreérthető volt a megfogalmazás, mivel az olvasók a nőkre vonatkozó degradáló véleményként értékelték a felperes közlését. A Közösségi Média olvasók számára ismert volt, hogy a felperes az alperes oktatója, ezért személyén keresztül az alperesi egyetemre, annak oktaróira lehetett következtetni, mindez az érintettek hátrányos társadalmi megítéléshez vezetett. ebből következően az alperes sérelmére megvalósult a jóhírnév súlyos sérelme, hiszen a felperes bejegyzése felháborodást és negatív értékítéletet váltott ki az olvasókból. Az alperes pedig beazonosítható volt a felperes adatlapjáról, mint munkáltató, tehát közvetlen összefüggés volt a felperes közlése és az alperes között. A Közösségi Média kommentek közlésével a felperes az alperes jóhírnevét sértette. Ez mindkét komment esetében megállapítható volt, a második komment esetében azonban egy oktató kollégát érintő, indokolatlanul bántó megfogalmazás is értékelendő volt, hiszen ezzel a felperes már közvetlenül is negatív színben tüntette fel az alperesi oktatók egyikét docens let. A felperes azáltal sértette súlyosan a felperes jóhírnevét, mert az ott dolgozó oktatókra is vonatkozó negatív értékítéletet tartalmazó bejegyzést tett. Mindezek alapján megalapozott volt az érdemtelenység megállapítása, a felmentés a felperesi magatartással arányos szankció volt, a ügy neve ítéletben rögzített szempontok alapján is.

[22] A felmentés a formai jogi szabályoknak megfelelt, ezért az elsőfokú bíróság az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről szóló 4/2017. (XI. 28.) KMK véleményben foglaltakra is figyelemmel vizsgálta az egyenlő bánásmód megsértését a kereseti kérelemben foglaltak alapján. Abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes „köztudomású ellenzékiisége”, kormánykritikus véleményének kifejezésre juttatása megalapozta-e az alperes részéről az egyenlő bánásmód megsértését. Az elsőfokú bíróság e körben mellőzte összehasonlítható csoport vizsgálatát, beazonosítását, utalva az ítéltábla határozatában kifejtettekre.

[23] Megállapította, hogy a felperes valószínűsítette az általa becsatolt iratok alapján, hogy rendelkezett közéleti kritikái, kormánykritikus politikai véleménnyel. Mindezek alapján azt kellett tisztázni, hogy ez a körülmény motiválta-e az alperest a jogviszony megszüntetésekor, figyelemmel arra, hogy az egyenlő bánásmód követelménye megtartását az alperesnek kellett bizonyítania. Az elsőfokú bíróság a már korábban meghallgatott tanú2, tanú3 és tanú4 tanúvallomása mellett a felperes jogviszonyának megszüntetésére vonatkozó döntést meghozó rektor tanú5 tanúvallomását tekintette releváns bizonyítéknak, aki időközben már nem az alperes törvényes képviselője, ezért tanúként történő meghallgatásának nem volt akadálya.

[24] tanú2 tanúvallomása alapján megállapítható volt, hogy semmilyen mögöttes indok nem volt az érdemtelenégi eljárás elrendelése mögött, a rektor kizárólag a rendelkezésre álló adatokat, tényeket vette figyelembe. Ugyanezt a döntést hozta volna meg

akkor is, ha nem a felperessel, hanem más személlyel kapcsolatban történnek a konkrét események. Hasonlóan nyilatkozott a tanúvallomásában tanú3 a vizsgálóbizottság tagja, illetőleg tanú4 és tanú5 is. A tanúvallomások egyértelműen alátámasztották, hogy az érdemtelenségi eljárás megindítására a Községi Média-on megjelent két komment, illetőleg az azokra adott reakciók miatt volt szükség. A rektor a vizsgálóbizottság jelentése alapján hozta meg a döntést. A felperes politikai véleménye már ezt megelőzően is ismert volt, sőt tanú5 azt erősítette meg, hogy munkáltatói jogkör gyakorlójaként a közalkalmazotti jogviszony létesítését megelőzően is ismerte a felperes politikai véleményét, közéleti szerepvállalását. Vagyis ez nem volt szempont az érdemtelenségi eljárás megindításakor, kizárólag a konkrét Községi Média kommentek és posztok tartalma, azok emberi méltóságot negligáló megnyilvánulásai.

[25] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy valamennyi tanú egybehangzó előadása szerint a felperes politikai véleménye kisebb-nagyobb mértékben ismert volt számukra, a rektor kifejezetten tudott erről a közalkalmazotti jogviszony létesítését megelőzően is, ugyanakkor ez a jogviszony megszüntetésében nem játszott szerepet. A tanúk azt is alátámasztották, hogy a felmentésig a felperes megbecsült tagja volt az alperes oktatóinak, számos szervezetben, bizottságban vett részt és utoljára 2019. november 28-án jutalomban is részesült. Mindezekből arra lehetett következtetni, hogy a perbeli időszakot megelőzően a felperes szakmai előmenetelében, oktatói munkájának értékelésében nem érte hátrányos megkülönböztetés a politikai véleménye miatt.

[26] Az elsőfokú bíróság nem találta indokoltnak a felperesi indítványok alapján dékán1 és intézet igazgató1 tanúk meghallgatását, mivel azt a felperes olyan korábbi, 2014. és 2016. évi eseményekre hivatkozva kérte, amely nem volt közvetlen kapcsolatban a jelen perbeli eseményekkel. Mindezek alapján az alperes sikerrel bizonyította, hogy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta.

[27] Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése az alperes által az MTI-hez eljuttatott sajtóközlemény tekintetében sem volt megállapítható. A felperes alapvetően címzetes egyetemi tanár helyzetével való összehasonlítás alapján kérte az egyenlő bánásmód megsértésének a megállapítását. A hivatkozott személy azonban nem állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperessel, tehát nem volt összehasonlítható helyzetben a felperessel. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a kárenyhítési kötelezettség körében a szükséges és arányos intézkedésként döntött az MTI közleményről. Ezzel fejezte ki elhatárolódását a felperesi magatartástól, közölte a nyilvánossággal, hogy milyen okból hozta meg a munkáltatói döntést a jogviszony megszüntetéséről. Ebben sem volt szempont a felperes politikai véleménye. Ez ügyben relevánsnak találta a bíróság tanú5 tanúvallomását, aki szerint az ügy a közvélemény számára már akkor ismert volt, amikor az alperes a közleményt az MTI-hez eljuttatta. Az alperes célja a közvélemény kényszerű tájékoztatása és nem a felperes politikai véleményén alapuló megkülönböztetése volt. Az alperes ebben a kérdésben is eredményesen bizonyította, hogy az MTI közlemény közzététele során megtartotta az egyenlő bánásmód követelményét.

[28] A joggal való visszaélés tekintetében az elsőfokú bíróság azt állapította meg, figyelemmel a vizsgálóbizottsági tagok vallomására, a rektor tanúvallomására és a perben rendelkezésre álló iratokra, hogy az érdemtelenégi eljárás során az alperes a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket betartotta. Nem merült fel peradat arra, hogy annak érdekében indult az eljárás, hogy ezáltal a felperes jogos érdekét csorbítsák, érdekérvényesítési lehetőségét korlátozzák. tanú5 tanúvallomásában észszerű indokát adta annak, hogy az etikai és a fegyelmi eljárás helyett miért az érdemtelenégi eljárást választotta. Az etikai eljárás nehézkes, hosszú eljárási határidejére van, ezért az érdemtelenég kapcsán nem volt lehetőség ezek alkalmazására.

[29] Jogszabályi kötelezettség hiányában a vizsgálóbizottság létrehozásával a rektor garantálta azt, hogy több, az egyetem kötelékében dolgozó, vezető pozíciót betöltő oktató is kifejtthesse az álláspontját a felperes magatartása körében. A felperest nem zárták el a jogorvoslat lehetőségétől, hiszen bírósághoz fordulhatott. A joggal való visszaélés körében jelentősége volt továbbá, hogy a felmentését megelőzően a felperes számos alperesi bizottságban, szervezetben tagként tevékenykedett, eredményes munkájáért jutalomban részesült. Mindez cáfolta, hogy az alperes eljárása a felperesi jogos érdekek csorbítására, érdekérvényesítési lehetősége korlátozására, zaklatására vagy véleménynyilvánítása elfojtására irányult vagy erre vezetett. Ezt alátámasztó egyértelmű bizonyítást a felperes nem is ajánlott fel. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felmentés jogellenességére alapított kereseti kérelmet elutasította.

[30] Az elsőfokú bíróság nem találta jogsértőnek és nem állapított meg joggal való visszaélést a körlevelezés, mint e-mail küldési lehetőség megszüntetése miatt. E körben alapvetően azt értékelte tanú5 tanúvallomására is figyelemmel, hogy a volt rektor ezt a lehetőséget nem a felperes esetében, hanem általános jelleggel szüntette meg és nem akadályozta, nem gátolta a postafiókhoz való hozzáférést. Figyelemmel arra, hogy nem ez volt az egyetlen kommunikációs lehetőség a felperes számára a kar dolgozói irányába, ebből sem következett a joggal való visszaélés bizonyítottsága.

[31] A felperes személyiségi jogai megsértése körében a jóhírnévhez, becsülethez való joga és az adatvédelem kapcsán a személyes adataihoz fűződő jogok megsértését állította. A becsület és jóhírnév megsértése körében az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a közlések időpontjára, helyére, tartalmára, a nyilvánosság körére. Relevánsnak és alkalmazandónak tartotta a perben a BDT2020.4235 számú döntést és az alapján határozta el, mi a különbség a véleménynyilvánítás és a tényállítás között. A felperes által az alperesnek tulajdonított, az MTI közleményben tett valamennyi nyilatkozat véleménynyilvánítás volt és azok nem tartalmaztak indokolatlanul bántó, sértő megfogalmazást a felperes személyét illetően.

[32] Az elsőfokú bíróság a keresetben meghatározott, konkrétan megnevezett egyéb alperesi nyilatkozatok alapján sem állapított meg személyiségi jogsértést, mint ahogy nem nyert bizonyítást az sem, hogy a felmentést követően az alperes korlátozta a felperes munkahelyi e-mail postafiókjához való hozzáférést. Ez utóbbi cselekmények nem merítették

ki sem a jóhírnév, sem a becsület, sem az emberi méltóság megsértését. Az a körülmény sem minősült ekként, hogy a rektor figyelmen kívül hagyta a döntése meghozatalakor a felperes 2019. december 2-i válaszlevelében foglaltakat. Az emberi méltóság megsértése abban az esetben állapítható meg, amennyiben az adott magatartás megkérdőjelezi a jogosult emberi mivoltát, elmulasztja vagy megtagadja az embernek szükséges minimális és kötelező tiszteletet. Ilyen jogsértés az alperesi felmentés indokolásából sem volt levezethető.

[33] Az elsőfokú bíróság a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jog megsértését megállapíthatónak találta. Nem volt vitatott, hogy az alperes az MTI-hez eljuttatott sajtóközleményben közölte a nyilvánossággal névvel ellátva, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyát milyen indokok alapján szüntette meg. Ezek az adatok az Infotv. 3. § (2) bekezdése értelmében a felperes személyes adatai voltak, ezért ezek átadása adatkezelésnek minősült. Az alperes mint adatkezelő a felmentés tényét, indokait a felperes kifejezett hozzájárulása nélkül az MTI részére továbbította, ami megvalósította az Infotv. 5. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértését.

[34] Az elsőfokú bíróság nem találta alkalmazhatónak az Infotv. 26.§ (2) bekezdését. Kifejtette, a jogviszony megszüntetésének ténye közérdekű nyilvános adatnak minősült, de semmiképp nem minősült ekként a megszüntetés indoka. Az kizárólag a felperes személyes adatának minősült. Az alperesnek csak arra volt jogszerűen lehetősége, hogy a jogviszony megszüntetés tényéről tájékoztassa a közvéleményt, arra azonban nem, hogy ennek indokait is közölje. Ezek ugyanis nem minősültek közérdekből nyilvános adatnak. Ezt nem lehetett az alperes kárenyhítési kötelezettsége körében sem értékelni, mivel a Ptk. 6:525. §-ából nem következik a személyes adok közlése, megismerhetősége.

[35] Tekintettel arra, hogy az alperes megsértette a felperes személyét illetően az adatkezelési szabályokat, ezáltal a személyiségi adatai védelméhez fűződő jogát, ezért a Ptk. 2:43. § e) pontja értelmében a felperest sérelemdíj illette meg. Az elsőfokú bíróság utalva a PJD2020.1. számú döntésre kifejtette, hogy az adatvédelmi jog, mint a személyiségi jog alapja, az információs önrendelkezési joghoz kapcsolódik. A sérelemdíj összegénél értékelte, hogy a felperes családja, baráti köre és a szakma is a sajtóból értesült a jogviszony megszüntetés indokáról. E tény az alperes sem vitatta. Ugyanakkor az összecszerűség körében értékelni kellett azt is, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a közzététel hatására szakmai körökben a megítélése negatív irányba változott.

[36] Az elsőfokú bíróság a pertárgyértéket a Pp. 512. § (1) bekezdése alapján 12 x 505.000 forint, azaz 6.060.000 forint + 3.000.000 forint, azaz összesen 9.060.000 forintban állapította meg azzal, hogy a felperes a teljes pertárgyértékhez viszonyítva 92,2 %-ban lett pervesztes.

A felperes fellebbezése

[37] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődleges kérelmében az elsőfokú ítélet Pp. 383. § (3) bekezdése alkalmazásával történő megváltoztatását, és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte a közalkalmazotti jogviszonya helyreállításával, és a 2019. december 9. napjától havi 505.000 forint elmaradt illetmény és a késedelmi kamatok megfizetésével. A jogviszony helyreállításának elmaradása esetére 3.030.000 forint végkielégítés és 5.050.000 forint elmaradt jövedelem megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával 3.000.000 forint sérelemdíj és a késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Másodlagos fellebbezési kérelmében a Pp. 381. §-ára alapítva az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

[38] Anyagi jogszabálysértésként a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja körében az Nktv. 16/D. § (2) bekezdése, az Mt. 8. § (2) bekezdése, 9. § (2) bekezdése, továbbá a Pp. 346. § (5) bekezdése, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése, a Római Egyezmény 10. cikk (1) bekezdése és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, illetve az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok védelméről szóló Rómában, 1950. november 04-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. cikk 1. pontja, illetve az ENSZ Közgyűlése XXI. ülészakán 1996. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről szóló 1976. évi 8. törvényerejű rendelet 14. cikk 1. pontjában deklarált tisztességhez eljáráshoz való joga megsértését állította.

[39] A felperes fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát, hogy a több beadványában, illetve a 2021. október 18-ai (megelőző eljárásban előterjesztett) fellebbezésében megjelölt 14/2017. (VI. 30.) Alkotmánybírósági határozatban, továbbá az Mt. 8. §-ához fűzött miniszteri indokolásban foglaltakat miért nem vette figyelembe az ügy elbírálásakor. Maga az alperesi felmentés is hivatkozott az Mt. 8. § (3) bekezdésére, e körben nem elhanyagolható, hogy az alperes által sérelmesnek talált Közösségi Média kommentben az alperes nem lett megnevezve, az alperes jóhírneve sem szenvedett csorbát. Ezek értékelése körében kellett volna az elsőfokú bíróságnak részletesen kitérni a hivatkozott miniszteri indokolásban, illetőleg az Alkotmánybíróság határozatában foglaltakra.

[40] A felperes fellebbezésében ezekre hivatkozva fejtette ki azon jogi álláspontját, hogy a munkavállaló magánélete, a magánéletével összefüggő véleménynyilvánítási joga csak abban az esetben korlátozható, amennyiben az a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefügg és feltétlenül szükséges. A személy meggyőződése az ember belső világának, szabadságának érinthetetlen része, kiemelt védelemben részesülő alapjog. A véleménynyilvánítás szabadsága egy kommunikációs anyajog, amely ellentétbe kerülhet a munkáltató iránti lojalitással. Differenciált megítélést igényel ugyanakkor, hogy a munkavállaló milyen körülmények között, a munkáltató működési rendjét zavaró módon gyakorolja-e a véleménynyilvánítás jogát.

[41] A véleménynyilvánítás szabadságának korlátozását illetően a felperes hivatkozott a szükségesség és arányosság tesztjére, ami alapján a bíróságoknak az ezzel összefüggő perekben elsődlegesen azonosítaniuk kell a véleménynyilvánítás szabadságának vonatkozásait, a releváns irányadó magatartás zsinórmértéket. A munkavállaló véleménynyilvánítási joga ugyanis csak a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból, és csak a feltétlenül szükséges mértékben és cél elérésével arányosan korlátozható. Ennek körében szükséges értékelni az adott közlés közéleti vagy szakmai kötődését, annak tényyszerűségét, értékítélet jellegét, okozott-e hátrányt, kedvezőtlenül hatott-e a munkáltató megítélésére. Ezt arra figyelemmel kell vizsgálni, hogy a munkavállalót megillető véleménynyilvánítás joga az Alaptörvény IX. Cikkében megállapított alapjogi védelem alatt áll. Erre tekintettel az alperesnél indult érdemtelenségi eljárásban akkor lehetett volna a felperesi Közösségi Média kommentet vizsgálni, amennyiben az alperes előzetesen írásban tájékoztatja a felperest, mint munkavállalóját a véleménynyilvánítás joga, mint személyiségi alapjog korlátozásáról, annak módjáról, feltételeiről, várható tartamáról, szükségességéről és az annak arányosságát alátámasztó körülményekről.

[42] A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az Nktv. 16/D. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek nem álltak fenn, az érdemtelenséget megalapozó, az alperes jóhírnevét súlyosan sértő felperesi magatartás hiányában. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a három tagú bizottság az érdemtelenségi eljárás során nem vizsgálta, hogy az alperes jóhírneve sérült-e; amennyiben igen, az súlyosnak minősült-e, mindez összefüggésben állt-e a felperes magatartásával. Ezt az állítást egyértelműen alátámasztotta tanú2 tanúvallomása. Mindezek ellenére jutott az elsőfokú bíróság tévesen arra a következtetésre, hogy a felperesi közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére jogszerűen került sor.

[43] A felperes rámutatott, hogy az elsőfokú ítélet indokolása több ponton szóról-szóra megegyezett az előző elsőfokú eljárásban hozott elsőfokú ítélet indokolásával. Továbbra sem tulajdonított azonban a bíróság jelentőséget annak, hogy a kommentekben nem említette sem az alperest, sem docenslet, ezért a jóhírnév sérelmére vonatkozó megállapítás emiatt valótlan és iratellenes. Az olvasó csak akkor szerezhetett tudomást a foglalkoztatási körülményekről, ha rákattintott a felperes profiljára és azon belül a névjegyére. Kizárólag a kommentből nem lehetett kapcsolatba hozni a felperest az alperesi munkáltatóval. Az alperesnek tehát az érdemtelenség megvalósulásához egyértelműen bizonyítani kellett volna a jóhírnév súlyos sérelmét, erre azonban a perben nem került sor. Mindezek következtében az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével iratellenesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperesi jóhírnév súlyos megsértése megállapítható és mindez megalapozta a felmentés jogszerűségét.

[44] A felperes kérte figyelembe venni, hogy nem közszereplőként, hanem a személyes profiljával írta a megjegyzéseket, ezért a közlései nem azonosíthatók a munkahelyi közléseivel, különös figyelemmel arra, hogy ezekben a nyilvános megszólalásokban semmilyen hivatkozás nem történt az alperesi intézményre. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon értékelte a terhére a közszereplői mivoltát, okszerűtlenül jutott

arra a következtetésre, hogy a bejegyzést olvasó közönség számára ismert volt, hogy a felperes az alperes alkalmazásában álló oktató volt. A nagyközönség ezzel szemben az alperesi MTI közleményből szerzett tudomást arról, hogy a felperesnek bármi köze is van az alpereshez.

[45] Az elsőfokú bíróság nem tett különbséget a jóhírnév sérelmének lehetősége és annak megvalósulás között, figyelemmel az Nketv. 16/D. § (2) bekezdése törvényi követelményére. Tévesen alkalmazta a per elbírálásakor a BH2010.294 számú eseti döntést is. Az adott ügyben valótlan tényállítás történt más személyre vonatkozóan és ez alkalmas volt az érintett személy hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására. A felperesi Közösségi Média posztokban azonban még közvetett utalás sem volt az alperesre. Mindössze véleményt tartalmaztak a posztok. Az alperes és a felperes között nagyon távoli, áttételes és többszörösen közvetett kapcsolat állt fenn, ami nem alapozhatta meg a jóhírnév sérelmét és a legsúlyosabb munkajogi szankció alkalmazását.

[46] Az elsőfokú ítélettel ellentétben nem merült fel olyan bizonyíték, amely alapján a jóhírnév sérelme megállapítható, ennek ellenére a bizonyítatlanság következményét mégis a felperes terhére értékelte a bíróság.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[47] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte.

[48] Hangsúlyozta, hogy a felperes a fellebbezésében az egyenlő bánásmód megsértése és a joggal való visszaélés körében nem terjesztett elő az elsőfokú ítélet megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését megalapozó érvelést, kizárólag az érdemtelenység kérdését érintette. Ennek kapcsán az alperes hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Mf.31.256/2021/6. számú végzésében kifejtettekre. Ez alapján arra, hogy a Pp. 386. § (2) bekezdés d) pontja alapján az elsőfokú bíróság e végzésben foglaltak szerint volt köteles lefolytatni az új eljárást. Az új Pp. kommentár - A polgári eljárásjog I-II. Kommentár gyakorlat számára című összefoglalóra hivatkozva az alperes azt is kifejtette, a hatályon kívül helyező végzés pervezető tartalma ellenére nem rendelkezik anyagi jogi kötőerővel, ugyanakkor az abban kifejtettek az elsőfokú bíróságot kötik az új eljárás lefolytatása, annak keretei, módja tekintetében. Ezért figyelembe kellett venni, hogy a másodfokú bíróság a végzésében az Nketv. 16/B. § (1) bekezdés b) pontja és 16/D. §-a körében tett megállapításokat és jogszerűnek találta az alperesi felmentést. Az eljárás további folytatását kizárólag az egyenlő bánásmód megsértése, a joggal való visszaélés és a sérelemdíj tekintetében találta szükségesnek.

[49] Az anyagi jogerő hiányában az elsőfokú bíróságnak ismételten megállapításokat kellett tenni a felmentés formai jognak megfelelése tárgyában, ez volt az indoka a korábbi elsőfokú ítélettel megegyező megállapításoknak. Ugyanakkor azt is figyelembe kellett venni, hogy a megismételt eljárásban a felmentés valósága, okszerűsége, világos volta tekintetében, illetve az érdemtelenégi eljárás tekintetében nem kerülhetett sor további bizonyítás lefolytatására, illetve eltérő tények megállapítására. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság teljeskörűen eleget tett a másodfokú bíróság végzésében foglaltaknak.

[50] Az elsőfokú bíróság nem mulasztotta el az Alkotmánybíróság határozatára és az Mt. 8. §-ához kapcsolódó miniszteri indokolásra történő hivatkozást, mivel a tényállás részeként ismertette, hogy a felperes ezek alapján is állította az alperesi felmentés jogellenességét. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem volt köteles a fellebbezésben többletként elvárt tartalmú és részletességű indokolásra, amint erre az Alkotmánybíróság már több határozatában is rámutatott [30/2014. (IX. 30.)] AB határozat, IV.1408/2016. számú végzés. A bíróságoknak ugyanis határozataikat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amely körét az ügy jellege és az eljárás során tisztázásra szoruló körülmények terjedelme határozza meg. Nem kötelesek azonban minden észrevétel egyenként történő megcáfolására, az adott fél szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatására. Az elsőfokú ítélet indokolása tehát az előbbi követelményeknek megfelelt. Az érdemtelenégi eljárás nem ahhoz kapcsolódott, hogy az alperes egyedileg korlátozta a felperes véleménynyilvánítási szabadságát, amelyet a felperes megszegett. Erre tekintettel az Mt. 8. §-a körében előadott felperesi érvek nem voltak relevánsak.

[51] A felperes iratellenesen és valótlanul hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy az érdemteleniség törvényi feltételeként a jóhírnév sértés bekövetkezését a vizsgálóbizottság nem vizsgálta. A vizsgálat ugyanis nem a felperes által elvárt mérésen alapuló vizsgálatot jelentett. Ezen körülményekre egyébként tanú2 a tanúvallomásában részletesen nyilatkozott, abból a felperes csupán egy részt ragadott ki a fellebbezésében. A tanú ezzel szemben azt is előadta, hogy kifejezetten figyelembe vették a felperes magatartásának alperesre gyakorolt hatását és döntésükben a jóhírnév súlyos sérelmének megállapítása szerepet játszott.

[52] A jóhírnév megsértése jogkérdés. Az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bírósági határozat jelen ügyben analóg módon alkalmazható volt, hiszen maga a jogszabály teszi az érdemteleniség törvényi tényállási elemévé a jóhírnév sérelmét, ezért az ehhez kapcsolódó bírói gyakorlat figyelembevétele nem volt mellőzhető.

[53] A felperes fellebbezése a jóhírnév megsértése körében is alaptalan volt. A közlés abban az esetben sérti a jóhírnevet, amennyiben objektíve alkalmas az adott személy hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására (BH2010.11.294). Ebből pedig okszerűen következik, hogy a munkáltató jóhírnevét súlyosan sérti a munkavállaló, ha a közlése objektíve alkalmas a munkáltató súlyosan hátrányos társadalmi megítélésére, annak kiváltására. Az alperes ezzel összefüggésben több kúriai és ítéltáblai határozatokra hivatkozott.

[54] Az elsőfokú bíróság mindezekre figyelemmel azt is helyesen állapította meg, hogy nem volt szükséges a perben annak bizonyítása, hogy a felperes kommentje nyomán ténylegesen ki is alakult az alperes negatív megítélése. A jóhírnév súlyos sérelme ugyanis megvalósult már azáltal is, hogy a felperes bejegyzése felháborodást, negatív értékítéletet váltott ki az olvasókban, és a felperes adatlapján fel volt tüntetve az alperes, mint munkáltató. Mindez közvetlen összefüggést teremtett a felek között. Hasonló következtetésre jutott a Kúria Pfv.20.011/2015/3. számú határozatában.

[55] A felperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében arra a csupán látszólagos ellentmondásra, hogy név szerint nem említette a kommentekben sem az alperest, sem docenslet. A bírósági gyakorlat figyelemmel a PK 12. számú állásfoglalására is, ezzel szemben azt tartja relevánsnak, hogy a közleményt a maga egészében kell vizsgálni, nem formális megjelenése, hanem valóságos tartalma szerint, figyelemmel a társadalmilag kialakult közfelfogásra. Az érintettre, mármint nem a közlő személy, hanem a másik személyre méltányos értelmezés esetén azt az értelmezést kell figyelembe venni, ami a jogsérelem megállapítására alapot ad. Az értelmezésnek ugyanis nem másokra, hanem az érintettre kell méltányosnak lennie. Az átlagolvasó, hallgató, néző számára releváns jelentéstartalom vizsgálata körében pedig figyelembe kell venni, hogy amint arra a Kúria Pfv.21.835/2018/5. számú határozatában hivatkozott, jóhírnév megsértésével összefüggő igényt nemcsak az érvényesíthet, akit a közleményben név szerint megneveznek, hanem az is, akire a közlemény valamilyen formában utal, vagy aki annak tartalmából – még ha szűkebb körben is – felismerhető, beazonosítható. A perbeli esetben ezzel kapcsolatban tehát helyes következtetéseket vont le az elsőfokú bíróság az alperes személyét és docenslet illetően.

[56] A felperes fellebbezésében maga sem vitatta, hogy közszereplőnek minősült, és azt sem vitatta, hogy a Községi Média profilján fel volt tüntetve az alperes munkáltatóként. Szintén nem volt vitatott, hogy a felperes többeszes követőtáborral rendelkezett a Községi Médiaon. Ilyen tények alapján helyes következtetésre jutott a bíróság ezzel összefüggésben is. Ugyanakkor tanszékevezető a tanúvallomásában azt erősítette meg, hogy a felperes a sajtómegjelenései során köztudottan az alperes oktatója volt. Alátámasztotta az alperes és a felperes közötti kapcsolat tényét az is, hogy a felperesi kommentre reagáló olvasók között ketten kifejezetten a felperes oktatói státuszára utalva reagáltak.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[57] A felperes fellebbezése nem alapos.

[58] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a szükséges bizonyítást lefolytatta, az alapján a tényállást helyesen állapította meg, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével a

releváns jogszabályok helytálló értelmezésével, megalapozott jogi következtetések levonásával érdemben helyes döntést hozott.

[59] A másodfokú bíróság arra figyelemmel vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét, hogy a Pp. 360.§ (1) bekezdéséből következően a hatályon kívül helyező végzésben tett megállapításokhoz anyagi jogi kötőerő nem kapcsolódik. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az ítéletében a kereseti kérelemhez igazodóan részletesen értékelte az alperesi felmentés formai jognak való megfelelését, azaz az érdemtelenégi eljárás jogszerűsége és a felmentés indokának valósága, okszerűsége körében tett kereseti hivatkozásokat is.

[60] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette az érdemtelenégi eljáráshoz és a felmentés indokolásának valóságához, okszerűségéhez kapcsolódó tényeket és ezek alapján helyes jogi következtetéseket vont le. Nem eredményezte a felmentés jogellenességét az a tény, hogy a felmentéskor az alperesnél nem volt kidolgozott eljárási rend az érdemtelenégi eljárások lefolytatására. A felperes bizonyítottan nem volt elzárva a védekezés jogától és megismerhette a munkáltató által kifogásolt magatartást, mivel erre vonatkozóan részletes tájékoztatást kapott az alperes rektorának 2019. november 18-án kelt leveléből. A rektor kellő körültekintéssel járt el, amikor vizsgálóbizottságot hívott életre és annak javaslatát figyelembe véve hozott döntést. A felmentés jogellenességét nem befolyásolta, hogy a vizsgáló bizottság intézett-e kérdéseket a felpereshez, mivel az Nketv. 16/D. § (4) bekezdése értelmében a védekezés lehetőségét és a döntés alapjául szolgáló körülmények megismerését kell biztosítani. A felperes teljes mértékben tisztában volt a munkáltató által sérelmezett magatartással, hiszen a meghallgatása előtt részletes levélben reagált erre, majd a bizottsági meghallgatása során azt szóban is ismertette. Az a körülmény, hogy a bizottság tagjai a rendelkezésre álló iratok alapján alakították ki a véleményüket és nem a felperes által elvárt módon vizsgálták a magatartását, nem hatott közre a felmentés jogellenességében.

[61] Nem érintette a felmentés jogszerűségét az sem, hogy a vizsgáló bizottság rektornak címzett jelentését nem közölték a felperessel a felmentését megelőzően. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy ez a döntés előkészítéséhez kapcsolódó iratnak minősült, amely felperessel történő közlésére nem volt jogszabályi rendelkezés. Az a körülmény sem befolyásolta az intézkedés jogszerűségét, hogy a felperes levelére a rektor külön nem reagált. Az alperes a jogviszony megszüntetésére irányuló döntését volt köteles írásban indokolni és közölni a felperessel, e kötelezettségének nem vitatottan eleget tett. A felmentési indokként meghatározott felperesi magatartás érdemi vizsgálata pedig a munkaügyi perben eljáró bíróság feladata volt, ennek során az alperest terhelte a bizonyítás a Kjt. 30.§ (2) bekezdése értelmében.

[62] Az Nketv. 16/D.§ (2) bekezdése szerint érdemtelenégnek minősül, ha a közalkalmazott a munkahelyén vagy azon kívül olyan magatartást tanúsít, amely az őt foglalkoztató Egyetem jó hírnevét súlyosan sérti. Az érdemtelenég törvényi fogalmának értelmezésekor a másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy a jogszabály alapján nem csupán valamilyen állítás, kijelentés, hanem bármilyen magatartás megalapozhatja a munkáltató

jóhírnevének súlyos megsértését. A másodfokú bíróság irányadónak tekintette a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 64.§-ában foglaltakat, mivel a kormánytisztviselő méltatlansága több kérdésben hasonlóságot mutat a jelen jogszponyra alkalmazandó érdemtelenység jogintézményével. Az e jogszabályban kifejtetteket is figyelembe véve levonható az a következtetés a jogalkotói szándékot illetően, hogy érdemteleniséget az a magatartás alapozhat meg, amelyet az alperesnél foglalkoztatott közalkalmazott akár az egyetemi munkája során, akár a munkahelyén kívül tanúsít, amennyiben magatartása alkalmas arra, hogy a munkáltató jó hírnevét, az érintett közalkalmazott által betöltött pozíció tekintélyét, illetve a munkáltató működésébe vetett közbizalmat súlyosan rombolja és emiatt nem várható el, hogy a munkáltató a jogviszonyt fenntartsa. Jelen ügyben erre tekintettel azt kellett vizsgálni, hogy a felperes magatartása, vagyis a két komment megfogalmazása, közzététel módja és tartalma alapján megállapíthatók-e az érdemteleniséget megalapozó törvényi feltételek.

[63] A másodfokú bíróság teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a fenti jogszabályi feltételek megvalósulását illetően. Az elsőfokú bíróság a tényeket helytállóan értékelve helyes jogi következtetéseket vont le azzal kapcsolatban, hogy a felperes személye közvetlenül összefüggésbe hozható volt az alperessel a saját Közösségi Média adatközlésére tekintettel. Azt a tényt, hogy a felperes oktatói státusza ismert volt, több komment tartalma is alátámasztotta a következők szerint, „...szerintem ez személyeskedés ... egyetemi oktatótól ezen a téren többet vár a társadalom...”, „...felperes örömmel fogom olvasni a cáfolataidat és az elemzés darabokra szedését. Azok sokkal jobbak, mint ezek a minősítgetések.”

[64] A jóhírnév sérelmével kapcsolatos kérdést is helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság, mivel a nőket érintő megjegyzés, illetve az Alapjogi Központ részére tevékenykedő személyekkel kapcsolatban az alperes oktatójának személyére is vonatkoztatható kijelentések alkalmasak voltak az alperes jóhírneve súlyos sérelmére. A BH2010.294. számú döntésben kifejtettekre is figyelemmel a jóhírnév megsértésének megállapítását megalapozza az olyan valótlan tényállítás, amely alkalmas az érintett hátrányos társadalmi megítélésére. A konkrét ügyben kifejtett érvelést azért lehetett irányadónak tekinteni, mert az Nktv. 16/D.§ (2) bekezdése szerinti érdemteleniséget megalapozó magatartás tágabban értelmezendő a Ptk. 2.45.§ (2) bekezdésében meghatározott jóhírnévsértés fogalmához képest. Az Nktv. ugyanis nem kizárólagosan valótlan tényállítás, hanem bármely egyéb magatartás következményeként határozza meg a foglalkoztató jó hírnevének súlyos sérelmét. A felperes magatartását tehát erre figyelemmel kellett értékelni.

[65] A BH2016.287. számú döntésében a Kúria akként foglalt állást, hogy valamely munkahelyen kívüli magatartás akkor alapoz meg méltatlanságot, amennyiben alkalmas arra, hogy a munkáltató jóhírnevét rombolja. A perbeli esetre vonatkoztatva ez azt jelentette, hogy a felperes magatartását, vagyis azon kijelentéseit kellett a fenti szempontok szerint értékelni, amelyben az általa megnevezett személy kapcsán a nőkre vonatkozó sérelmezett kijelentéseket tette, továbbá durva, sértő hangnemben szólította fel önbírálatra a központnak dolgozókat, érintve ezzel az egyik egyetemi oktatóként dolgozó munkatársát is.

[66] Ezzel összefüggésben az alperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott az egységes bírósági gyakorlatra az érintett hátrányos társadalmi megítélésével összefüggésben. Az elsőfokú bíróság ítéletében sor került a felperesi közlések tartalmának vizsgálatára, azok összefüggései, a szövegkörnyezet és az olvasók értelmezése oldaláról is. Az elsőfokú bíróság helyes következtetése szerint a szavak nyelvtani értelmezését figyelembe véve a felperes első, 2019. november 5-i megnyilvánulása a női nemre nézve a nők és férfiak közötti egyenjogúság, az emberi méltóság alapvető követelményét megkérdőjelező tartalmú volt, ami a kommentet olvasók közül többekből ellenérzést, tiltakozást váltott ki. A második, 2019. november 7-i bejegyzés kapcsán is helytálló álláspontot képviselt az elsőfokú bíróság, mivel a bírósági gyakorlatra is figyelemmel docens1, illetve az alperes megnevezése hiányában is összefüggésbe lehetett hozni a felperest az alperesi intézménnyel. Amint arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt, ezáltal alkalmas volt a felperes magatartása az alperes jóhírnevének megsértésére.

[67] Az alperes Szervezeti és Működési Szabályzata, a Foglalkoztatási követelményrendszer részeként a 49.§-ában a foglalkoztatottak kötelezettségeként írta elő, hogy magatartásukkal járuljanak hozzá az egyetem jóhírnevének megőrzéséhez, növeléséhez. Az elsőfokú bíróság erre figyelemmel is helytállóan értékelte a felperes magatartását, a vele szemben támasztott elvárásokat.

[68] A felperes véleményének kifejtése, a közlésmódra tekintettel nem élvezett törvényi védelmet, mivel az mások alapvető jogainak sérelmét eredményezte. Erre éppen a felperes fellebbezésében is hivatkozott 14/2017. (VI. 30.) AB határozatában mutatott rá az Alkotmánybíróság. A határozat [28] bekezdésében az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás nem élvezi az oltalmat, ha a munkavállaló közéleti véleménye a munkáltatója értékalapú meggyőződésével, elveivel nyíltan szembehelyezkedik. Az alperes nem a politikával összefüggő véleménye, hanem a nőket és az egyetemi kollégákat érintő, alapvető értékeket megkérdőjelező, illetve sértő hangvételű kinyilatkoztatásokat rótt a felperes terhére. Az Alkotmánybíróság határozata [34] bekezdésében részletezett értékelési metódus, a szükségesség és arányosság tesztje alkalmazásával is azonos következtetésre lehetett jutni, mely szempontokat az elsőfokú bíróság is figyelembe vett és azok alapján vonta le azt a következtetést, hogy a felperes nyilvános – felmentésben megjelölt – bejegyzései alkalmasak voltak érdemtelenség megállapítására és erre tekintettel megalapozták az Nktv. 16/B.§ (1) bekezdése b) pontja szerinti intézkedést.

[69] A felperes a fellebbezésében alaptalanul állította, hogy az elsőfokú bíróság releváns körülményekre nem tért ki az ítélete indokolásában, nem vizsgálta teljeskörűen valamennyi érvelését, a kommentjeit, azok hatását, az alperesi jóhírnév sérelme körében és mindez kihatott a döntés jogszerűségére. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság az EJEB Herbai vs. Magyarország ügyben hozott ítélet alapján az ítélete indokolásának [83] bekezdésében értékelte a releváns szempontokat, vagyis a közlés természetét, a közlő személy szándékát, annak hatását és a munkáltatói szankció súlyosságát. Ezzel kapcsolatosan a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a véleménynyilvánítás szabadságát nem élvezi az indokolatlanul bántó,

sértő, adott esetben trágár kinyilatkoztatás. Az Mt. 8. § (1), (2) és (3) bekezdéséből az is következik, hogy a munkavállaló köteles tartózkodni a munkáltató jóhírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető megnyilvánulásoktól, mely szabályok irányadóak a munkaidőn kívül tanúsított magatartás értékelése körében is.

[70] A felperes a megismételt eljárásban kiegészített tényállás és az abból levont következtetések körében a Pp. 371.§ (1) bekezdése ellenére nem adta elő, hogy a másodfokú bíróság az egyenlő bánásmód megsértése, a joggal való visszaélés és a sérelemdíj összege tekintetében mennyiben és milyen okból változtassa meg az elsőfokú ítéletet. Az elsőfokú bíróság a kiegészített bizonyítás adatait a jelzett körben megfelelően értékelte és helyes következtetésekre jutott. A felperes fellebbezésében nem vitatta a sérelemdíj összegének megállapításakor figyelembe vett körülményeket sem. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztatására nem látott lehetőséget, továbbá annak hatályon kívül helyezését megalapozó jogszabálysértést sem észlelt a fellebbezés alapján.

[71] Mindezek alapján az ítéltábla a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét – helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[72] A fellebbezési eljárásban pernyertes alperes a költségfelszámítása alapján 143.000 forint másodfokú perköltséget igényelt a bírósági eljárásban alkalmazható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján. A fellebbezett pertárgyérték 12 X 505.000 + 2.300.000, azaz 8.360.000 forint volt. A másodfokú bíróság a Pp. 82.§, 83. §-a és az alperesi kérelemben meghatározott összeg alapján rendelkezett a másodfokú perköltségről.

[73] A fellebbezési illetékről az ismételt másodfokú eljárásban az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51.§ (1) bekezdése alapján nem kellett rendelkezni.

[74] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. október 25.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró